

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal
1220 København K

24. januar 2014

Høringssvar til lovforslag om ændring af folkeskoleloven (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen)

Danmarks Lærerforening samlede konklusion til lovforslaget og de tilhørende bemærkninger er, at folkeskolens styring fremover vil være entydigt fokuseret på det, der relativt enkelt kan måles.

Danmarks Lærerforening finder, at det er en helt forkert udvikling, hvis målet er fagligt stærke elever, der udrustet med de kompetencer, som er nødvendige til et videre uddannelsesforløb og fremtidens samfund.

Skolens kvalitet kan ikke alene vurderes ud fra testresultater i et par snævre fagområder og trivselsmålinger. Alle folkeskolens fag og folkeskolens formålsparagraf med alle dens aspekter bør ligge til grund for en vurdering af folkeskolens resultatopfyldelse.

Foreningen anbefaler, at lovforslaget i sin helhed trækkes tilbage. Danmarks Lærerforening vil kraftigt opfordre Folketinget til at indhente viden fra internationale forskningsresultater og praksiserfaring. Danmarks Lærerforening indgår gerne i et samarbejde om dette. Vi må ikke gentage de fejl andre lande har gjort men lære af deres dyrekøbte erfaringer.

Foreningen vil i det følgende begrunde og uddybe dette synspunkt.

./.

Til orientering vedlægges endvidere høringssvar fra nogle af de faglige foreninger.

Sammenfattende kommentar til forslaget

Foreningen kan støtte de tre overordnede politiske mål, som regeringen har sat i forbindelse med reformen. Det er imidlertid stærkt bekymrende, at folkeskolens indsats nu i realiteten bliver reduceret til at indfri simple resultatmål i form af testresultater i læsning og matematik.

Ved fremlæggelsen af folkeskolereformen blev det fra politisk side understreget, at reformen skulle styrke fagligheden og medvirke til at bryde den negative sociale arv. Dette lovforslag modvirker, at det kan realiseres. Indsnævringen af målene og den øgede detaljeringsgrad strider endvidere mod ambitionen om, at den enkelte elev udfordres mest muligt.

Den beskrevne sammenkobling af Fælles Mål, elevplaner og kvalitetsrapporter vil fremme en fragmentering af det enkelte fag og en instrumental tilgang til undervisningen.

Disse konklusioner bygger omfattende viden fra international forskning og praksiserfaring. Den engelske professor Diane Reay, Cambridge University redegjorde for de engelske erfaringer i artiklen "Gør ikke som os" bragt i Politiken den 10. november 2013. Her beskriver Diane Reay tydeligt, hvordan præcis det samme fokus på resultatopfyldelse og snævre mål i England skabte uddannelsesmæssig fiasko.

Den samme advarsel kommer fra bl.a. professor Diane Ravitch, New York University. Diane Ravitch var ledende medarbejder i USA's undervisningsadministration under såvel Bill Clinton som George W. Bush. Diane Ravitch har ved konferencer og i sin bog *The Death and Life of the Great American School System* fra 2010 beskrevet, hvordan test- og styringstiltag som de, der lægges op til med lovforslaget, underminerede undervisningen og elevernes læring i de amerikanske skoler.

Professor Pasi Sahlberg, Helsinki har bl.a. på KL's Skolerigsdag ligeledes redegjort for, hvordan den standardisering, som lovforslaget bygger på, vil modvirke skolernes bestræbelser på at fremme de kompetencer, eleverne har behov for til at møde det 21. århundredes udfordringer. Detaljerede centralt fastsatte mål betyder, at lærerne skal rette deres undervisning rettes mod mål som er sat i fortiden.

Danmarks Lærerforening finder det stærkt betænkeligt, at man tilsyneladende har tilsidesat både internationale erfaringer og forskning ved udarbejdelse af det foreliggende lovforslag. Resultatet er blevet et styringskompleks, der vil indsnævre og moduliserer undervisningen til ugunst for elevernes personlige udvikling, evne til innovation, nytænkning og dannelse.

Foreningen vil i øvrigt gøre opmærksom på, at det er uacceptabelt, at den Musmann rapport fra september 2013, der henvises til i lovbemærkningerne ikke var alment tilgængelig, da høringsbrevet blev sendt ud. Det er god forvaltnings-skik, at de materialer, der indgår i høringen, er offentligt tilgængelige.

I det foreningen understreger, at det er lovforslagets sammenkobling af Fælles Mål, elevplaner, kvalitetsrapporter og reformens resultatmål, der er det grundlæggende betænkelige, vil vi kommentere de enkelte elementer i lovslaget.

Fælles Mål

De nye Fælles Mål ligger først klar lige for skolernes sommerferie. Udarbejdelsen af målene foregår i en lukket proces, der ikke giver deltagerne i arbejdsgrupperne mulighed for at drøfte målene og skabe ejerskab til dem i deres respektive faglige miljøer. Det er både urimeligt og uhensigtsmæssigt.

Den procedure, der er lagt for udarbejdelsen af målene, giver ikke lærerne og børnehaveklasselederne nogen mulighed for at blive indført i målene og arbejde med dem inden skolestart, hvor de efter planen skal træde i kraft. Det er meget utilfredsstillende.

Arbejdsgruppernes forslag skal ordentlig behandles og drøftes i de respektive faglige miljøer, inden de endelig vedtages, ministeriet skal iværksætte og gennemføre en implementeringsproces.

Foreningen anbefaler, at der skabes en åben proces om udarbejdelsen af målene, og at ikrafttrædelse af målene først sker, når lærerne har haft reel mulighed for at inddrage målene i planlægningen af undervisningen.

Der er behov for et kompetenceløft, der kan give lærere og børnehaveklasseledere en større viden samt bedre kvalifikationer til at arbejde med mål for undervisningen. Danmarks Evalueringsinstituts undersøgelse af Fælles Mål fra 2012 viste, at de eksisterende mål var udmærkede, men at der manglede kompetenceopbygning og viden blandt ledere og lærere i at bruge dem kvalificeret. En ændring af målene uden en plan for implementering og kompetenceløft giver derfor ingen mening.

Danmarks Lærerforening vil advare mod, at målene blive til detaljerede og fragmenterede læringsmål. Alle højt udviklede og højt præsterende skolesystemer går den modsatte vej jf. eksempelvis den finske professor Pasi Sahlberg. Det gør de for at sikre, at den enkelte elev udfordres mest muligt

Det er lærerens ansvar at udforme konkrete ambitiøse læringsmål for den enkelte elev, og det er lærerens ansvar at tolke og forklare målene for elever og forældre, således at der kan skabes en konstruktiv dialog om målene for den enkelte elev i den konkrete kontekst. Dette er afgørende for, at skolen kan indgå i reelle udviklingssamtaler med den enkelte elev og vedkommendes forældre med nuancerede oplysninger om elevens kundskaber, færdigheder og trivsel. Det er en af de væsentligste demokratiske traditioner i det danske skolesystem.

Foreningen er derfor bekymret for muligheden af, at de nye mål gores mere detaljerede i fasebeskrivelser. Det vil reelt øge antallet af mål. Det fragmenterer de enkelte fagområder og resulterer i en forsimpning af målene. Det er lærerens ansvar at sikre progression og operationalisere målene, således at der undervises i hele fagets genstandsområde og ikke alene i skemaets mål.

Det fremgår af udkastet til bekendtgørelse, at Fælles Mål skal udformes, så det understøtter forældres og elevers forståelse af undervisningens mål. Fælles Mål er et professionelt arbejdsredskab for lærere, ledere og børnehaveklasseledere. Et sådan redskab kan ikke udformes, så det samtidig understøtter forældres og elevers forståelse af undervisningens mål.

Foreningen anbefaler, at det entydigt præciseres, at de centralt udarbejdede Fælles Mål er et professionelt redskab for lærere, ledere og børnehaveklasseledere.

Elevplaner

Foreningen kan ikke støtte, at der fastlægges centrale bestemmelser om, hvilke fag der skal indgå i elevplanen på de enkelte klassetrin. Elevplanen er ifølge loven knyttet til den løbende evaluering og omfatter principielt alle aspekter af den enkelte elevs udbytte af undervisningen, og det må derfor være teamet omkring klassen, der vurderer, hvilke fag og områder, der skal indgå i de enkelte elevplaner frem for en central bestemmelse.

Danmarks Lærerforening har tidligere sammen med Skole og Forældre, Danske Skoleelever, BUPL og Skolelederforeningen anbefalet, at "skole/hjem-samarbejdet styrkes ved at erstatte elevplanen med fremadrettede udviklings-samtaler. Den enkelte skole bestemmer rammerne for udviklingssamtalerne og det skriftlige materiale. I samtalen fastlægges bl.a. målene for undervisningen på baggrund af elevens standpunkt. Forældrene får et skriftligt referat af samtalen. Dette udgør sammen med andet materiale grundlaget for næste udviklingssamtale".

Foreningen anbefaler fortsat, at rammer for indhold og udformning af elevplanen og skole-hjem-samarbejde fastlægges på den enkelte skole.

Ifølge bekendtgørelsesudkastets egen beskrivelse af forsøg, der er gennemført med elevplaner, så udvikles de gode løsninger, hvor der er lokalt ejerskab til udformning og indhold. Det er helt i modstrid med lovforslagets centralistiske krav til form og indhold.

Foreningen finder det bekymrende, at lovforslaget bygger på en forestilling om, at nogle fag er vigtigere end andre. Foreningen savner en afklaring af, hvilke fag, der falder ind under ministeriets begreb "kernefag". Et begreb som foreningen er stærkt betænkelig ved. Forslaget om, at fastlægge centrale regler for hvilke fag, der skal indgå i elevplanen, vil ifølge bekendtgørelsens egen tekst medføre en oplevelse af A- og B-fag på de enkelte klassetrin.

Elevplanen er alene et redskab mellem skole og hjem. Foreningen ser derfor den centrale bestemmelse om, at elevplanen skal være digital og udfyldes på baggrund af en fast skabelon, som en indsnævring af beskrivelsen af elevens kompetencer og udbytte af undervisningen.

Foreningen kan ikke støtte, at der via elevplanerne skal være et oget fokus på uddannelsesparathed allerede i 8. klasse. En afklaring af videre uddannelse for elever på 8. og 9. klassetrin er alene et delmål for disse klassetrin. Elevplanen bør også for 8. og 9. klassetrin bygge på en samlet vurdering af alle aspekter af elevens udbytte af undervisningen.

Foreningen er helt uforstående over for bemærkningerne i bekendtgørelsesudkastet om, at lærernes arbejdsbyrde med ændringerne af bestemmelserne for elevplanen vil blive reduceret. Det er foreningens klare opfattelse, at udarbejdelsen af individuelle, skriftlige mål for alle elever vil medføre en betydelig oget arbejdsbyrde for lærerne.

Det er i den forbindelse uden sammenhæng med virkeligheden, at der i forslaget beskrives et potentiale på 100 millioner kroner, som skulle kunne frigøres ved ændringen. Kommuner og skoler blev ikke kompenseret for merarbejdet, da elevplanerne blev indført ved lov i 2006. Det blev den gang hævdet, at arbejdet med elevplaner var en del af den gældende løbende evaluering.

Der mangler forklaring og argumentation for, hvordan en betydelig ekstra opgave, der blev pålagt skolen uden ekstra resurser, nu kan give anledning til administrative besparelser. Regeringen har hævdet, at kommunerne frem til 2020 vil blive kompenseret med 1 mia. kr. til finansiering af folkeskolereformen.

Danmarks Lærerforening efterlyser en afklaring af, om der med dette lovforslag er lagt op til en reduktion med 100 mio. kr. pr. år til folkeskolen. Det vil i givet fald betyde, at der efter en 10-årig periode er færre midler at lave skole for end i dag. En i forvejen underfinansieret skolereform vil i det lys fremstå som en ren spareøvelse

Kvalitetsrapporter

Foreningen vil advare imod, at de tre mål for folkeskolereformen, der er reduceret til de beskrevne målresultater i de nationale test, bliver grundlaget for vurderingen af folkeskolens resultatopfyldelse og dermed folkeskolens faglighed. Det er en forsimpling af skolens opgave. Der mangler endvidere en beskrivelse af, hvordan målet om tillid til folkeskolen og respekten for den professionelle viden skal udmontes og vurderes.

Det fremgår af bemærkningerne, at kvalitetsrapporterne i højere grad skal fungere som et mål- og resultatstyringsværktøj. Det er helt afgørende for foreningen, at dialogen om skolernes kvalitetsudvikling ikke reduceres til en dialog om resultaterne, men at der også skabes rum for en dialog om kvalitet og udviklingsprocesser, fx i forhold til skolernes arbejde med inklusion.

Det fremgår endvidere, at der skal stilles færre krav til kvalitetsindikatorer i rapporterne fremover. Foreningen er i tvivl om, hvad der menes med dette. En uddybning af, hvad kvaliteten vurderes i forhold til er helt nødvendig.

Foreningen anbefaler, at målet for kvalitetsrapporterne primært er at skabe lokal dialog om den enkelte skoles udvikling og fornyelse mellem medarbejdere, skolebestyrelse og kommunalbestyrelsen.

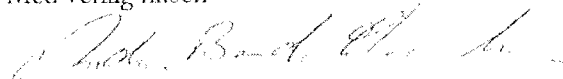
Øvrige områder

Foreningen støtter, at skolbiblioteket betragtes som et pædagogisk læringscenter, men finder det helt uforståeligt, at man med reformens andre lovforslag samtidig fjerner uddannelseskrevet for på kvalificeret vis at kunne varetage funktionen i et læringscenter. Det giver på ingen måde mening.

Foreningen skal derfor anbefale, at forligspartierne hurtigst muligt kousekvensretter dette.

Foreningen er bekymret for, at bestemmelsen om, at der skal foretages en digital indberetning til ministeriet om elevernes trivsel på baggrund af fastsatte kriterier vil medføre en forsimpling af billedet af den enkelte elevs trivsel, og dermed blot være en yderligere bureaukratisk belastning af skolerne. Udgangspunktet må være at udarbejde et materiale, der kan give skolerne viden og støtte til at iværksætte nødvendige forandringer på området.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Høringssvar fra Daneklærerforeningens Folkeskolesektion :

Daneklærerforeningens Folkeskolesektion ønsker i relation til Udkast af 17.12.2013 til Forslag til Ændring af lov om Folkeskolen... at udtale:

I forbindelse med det brede politiske forlig om en ændring af folkeskoleloven har vi set mange interessante udmeldinger om en anderledes og styrket faglig og mønsterbrydende indsats i folkeskolen, ligesom vi i oplægsmaterialet til udarbejdelsen af de fælles mål ser interessante procesorienterede tanker skinne igennem.

Men efter vores opfattelse vil de foreliggende forslag til ændringer modvirke at de mange fine intentioner kan realiseres: De bastante krav om resultatstyring og en dertil knyttet målbarhed af videns-, færdigheds- og kompetencemål er udtryk for et så amputeret syn på skolens opgave, at det vil indsnævre og modulisere undervisningen til ugunst for elevernes personlige udvikling, evne til innovation og nytænkning og dannelse.

Den ensidige fokusering på elevens læring og dermed på individet nedtoner interessen for lærerens undervisning og dermed på fællesskabet. Dette er dybest set udtryk for en totalitær tænkning, fordi det forudsætter at de der har udfærdiget målene, kender sandheden og ved hvad der er brug for i fremtiden. Vi ser forslaget som et markant tilbageskridt for faget dansk som oplysnings-, dannelses- og værdiskabende fag.

Vi vil i Daneklærerforeningen søge at begrænse den ensidige tæknings skadevirkninger ved at til stadighed at komme med udspil til en undervisning der både kan give eleverne et fagligt udbytte, så de kan få noget at leve af, og en personlig dannelse og oplysning, så de kan have noget at leve for.

Daneklærerforeningens Folkeskolesektion

Sign. Jens Raahauge

Den 20.01.2014

Ps

I romanen De rigtige elskere (1985) af Lars Olof Franzén står følgende ræsonnement at læse:

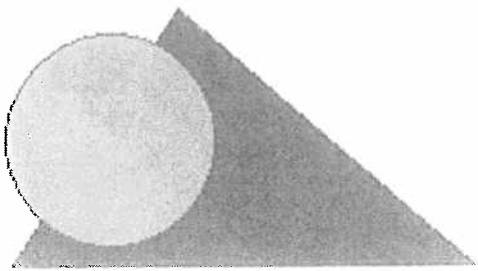
Der er to kræfter der kæmper om udviklingen i samfundet:

Den ene kæmper for solidaritet og ufrihed,

den anden for frihed og illoyalitet.

Hvorfor resulterer samarbejdet dem imellem i at vi får et samfund bygget på ufrihed og illoyalitet og ikke på frihed og solidaritet.

Vi gør ræsonnementet til vores.

Danmarks Matematiklærerforening

Formand Elisabeth Tang, Dyndved Søndergade 9, 6430 Nordborg

Dyndved 20. januar 2014

Vedr. Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Hermed bemærkninger fra Danmarks Matematiklærerforening

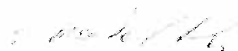
Med hensyn til de forenklede fælles mål skrev vi september 2013:

Danmarks Matematiklærerforening anerkender, at der er behov for en forenkling af Fælles Mål med fokus på faglighed, differentiering og inklusion. Vi er dog betænkelige ved, at alle fag skal kunne rummes i en fælles skabelon. Vi vil anbefale, at OECDs kompetencebegreb ikke udelukker, at vi fortsat skal arbejde med de otte matematiske kompetencer.

Vi er klar over, at der netop nu pågår et stykke arbejde, der prøver at tage højde for vores forhold fra september. Vi er dog stadig skeptiske og ser frem til, at bekendtgørelsen vedrørende de fælles mål sendes i høring.

Vi er glade for, at børnehaveklassen får et kompetenceområde, der hedder matematisk opmærksomhed. Vi vil glæde os til at fortsætte foreningens arbejde med at klæde pædagogerne på til løfte denne opgave i børnehaveklassen.

Med venlig hilsen

Elisabeth Tang

Formand for Danmarks Matematiklærerforening

Høringsvar fra Danmarks Billedkunstlærere til DLF

vedr. Udkast 17.12.2013

Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love

(Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.)

Endnu en gang må vi konstatere at Billedkunst i Folkeskolen nedprioriteres. Det kan vi se, i forhold til forslaget om hvornår der skal skrives elevplaner i hvilke fag. Igen ser vi musik bliver prioriteret. Hvad er begrundelsen? Hvorfor er billedkunst ikke prioriteret på linje med musik?

Elevplanerne:

Det foreslås at billedkunst skal skrives med i elevplanerne i 5.kl.

Det undrer os, at man kun har valgt 5.kl., da billedkunstfaget i både de gamle og de nye Fælles Mål har to forløb, hvorfor det ville være naturligt også at skrive elevplaner efter 2.kl.

Vi foreslår, at der i lighed med musik, bør skrives elevplaner i billedkunst allerede efter 2.kl.

Før Danmarks Billedkunstlærere vil elevplaner i 2.kl. være af stor betydning, da det kan medvirke til at styrke fagets position overfor kommunerne og skolerne, således at faget ikke nedprioriteres yderligere tilmæssigt. Desuden vil det kunne styrke fagligheden i faget også i indskolingen.

Forenkling af Fælles Mål:

Det er svært forståeligt hvordan **reducering og forenkling** af Fælles Mål kan bidrage til at øge det faglige niveau.

I billedkunst er vi stærkt bekymret for at færdigheds- og vidensmålene bliver så forenkede, at det praktisk eksperimenterende og reflekterende aspekt i faget forsvinder helt ud af Fælles Mål, da det ikke kan gøres til en færdighed eller viden der kan måles og vejes.

Danmarks Billedkunstlærere har tidligere afgivet høringssvar vedr. skolereformen og vil på det kraftigste henvise til denne skrivelse, hvori vi bl.a. gør opmærksom på de rapporter som er kommet siden 2006 vedr. billedkunstundervisning for børn og unge.

<http://www.danmarksbilledkunstlaerere.dk/Landsstyrelsen/Hoeringsvar/2013-Hoeringsvar-ny-folkeskolelov.pdf>

Med venlig hilsen

Lykke Andersen

Landsformand

Danmarks Billedkunstlærere

www.danmarksbilledkunstlaerere.dk

Høringssvar

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love
(Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.)

Forenkling af fælles mål.

Af forslaget fremgår det at nuværende trin- og slutmål skal reduceres og forenkles, samt at trinmål erstattes af kompetencemål. Gennem en forenkling er der risiko for, at målene bliver meget konkrete med fare for, at målene tages ud af en sammenhæng. Det er vigtigt at bevare bredden i målformuleringerne, så forståelsen og sammenhængen til kultur og samfundsforhold bevares. Målene skulle nødtigt bare være en tjekliste. Man må håbe, at målene ikke forenkles så meget, at dannelse og personlighedsudvikling sættes i baggrunden, elementer som for mig at se er vigtige i det kommende fag Håndværk og design.

Hvis kompetencemålene skal angive nationale mål, er det helt nødvendigt at få fastsat et minimumstimeretal for alle fag.

Der er meget fokus på testning, med fare for at test kommer til at styre undervisningen, og at den faglige bredde indsnævres.

Elevplaner

Elevplaner skal fremover indeholde individuelle mål, status og en opfølgingsdel.

Med det for øje er det problematisk, at nogle fag har elevplan hvert år, andre hvert andet år og endelig nogle en gang i skoleforløbet, det medfører, at ovenstående krav til elevplanen ikke opfyldes. Hvis faget strækker sig over mere end et år, skal der evalueres og planlægges, hvad der efterfølgende skal ske, om målet er nået. Man kan frygte, at det er et udtryk for, at nogle fag er vigtigere end andre – eleverne skal vel blive så dygtige, de kan i alle fag!

Det giver klart indtryk af A og B fag.

Det fremgår heller ikke tydeligt, hvis redskab elevplanen er. Lærers, elevens eller forældrenes ?

Danmarks Fysik- og Kemilærerforening

Landsformand
Peter Jensen
Frederik VII vej 1
3400 Hillerød
28 14 20 19
e-mail: peter.jensen89@skolekom.dk

Til
Danmarks Lærerforening
Att: Åse Bonde

Vedr. Høringssvar

I bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser står der:

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at navnet på faget "natur/teknik" ændres til "natur og teknologi", da fagets nuværende indhold er teknologi og ikke teknik. Navnet "natur og teknologi" afspejler således i højere grad fagets nuværende indhold.

DFKF undrer sig meget over at det er foreslået at skifte natur/teknik ud med natur og teknologi!

Vi undrer os også meget over begrundelsen da vi på ingen måde opfatter den nuværende beskrivelse som teknologi!
Når vi læser i Ordbog over det danske Sprog står der bl. a.

Teknik:

indbegreb af ell. lære om ell. beherskelse af fremgangsmaader og hjælpemidler

Teknologi

videnskabelig lære om de i naturen forekommende raamaterialers egenskaber, om disse materialers forarbejdelse til brugsgenstande og om de fremgangsmaader og hjælpemidler, ved hvilke forarbejdelsen, forædlingen finder sted.

I DFKF er vi desuden uforstående over at fagets indhold ikke længere skal beskrives som ét fag natur /teknik, men som to sidestillede områder idet der står og mellem områderne.

Hvis faget skal skifte navn, vil vi foreslå at faget i fremtiden hedder naturfag og defineres ud fra de klassiske naturfag i 7., 8. og 9. klasse så det sikres at både natur- og kulturgeografien er med!

DFKF vil også benytte denne lejlighed til endnu en gang at spørge til muligheden for gruppeprøve i fysik/kemi som vi har stor og positiv erfaring med siden starten af 1970-serne.

Foreningen forstår simpelt hen ikke, at fysik/kemi stadig er med i forsøgsordningen medens der er indført gruppeprøve i faget matematik. Provebekendtgørelsen i matematik er en afskrift af provebekendtgørelsen af fysik/kemi fra 1994.

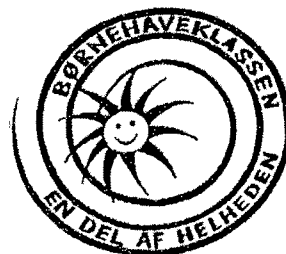
Det er fysik/kemi-lærernes meget store ønske at vores gode velfungerende gruppeprøve genindføres hurtigst muligt.

p.f.v.

Peter H. Jensen

BØRNEHAVEKLASSEFORENINGEN
KOMPAGNISTRÆDE 22, 2. SAL
1208 KØBENHAVN K
TLF. 45 85 33 11

E.mail: bhklf@bhklf.dk
Hjemmeside: www.boernehaveklasseforeningen.dk

24-01-2014

**Børnehaveklasseforeningen har følgende bemærkninger til høringsmaterialet vedr.
Lovforslaget om den nye Folkeskolereform Til nr. 10 (ny § 11, stk. 2)**

Forenkling af Fælles Mål for børnehaveklassen med færdigheds- og vidensmål vil give en tydeligere form for, hvad eleverne skal kunne inden de i første klasse får den mere fagopdelte undervisning.

I de nuværende Fælles Mål er trinmålene beskrevet som, hvad undervisningen skal lede frem mod. Vi håber forenklingen og præciseringen af Fælles Mål, hvor trinmål erstattes af færdigheds- og vidensmål at vi vil få et bedre arbejdsredskab for, hvad eleverne skal kunne efter børnehaveklassen. I de nuværende Fælles mål er der ca. 120 trinmål som arbejdsredskab der skal lede frem mod, hvad elever skal ved slutningen af børnehaveklassen. Dette er komplekst og derfor ser vi en forenkling kærkommen.

I den styrkelse der ønskes indenfor kompetence område 1 Sprog, vil vi foreslå, at der i færdighed- og vidensmålene fokuseres på læseforståelsen f.eks., at kunne genfortælle eller gengive en fortælling.

Vi ser med glæde at børnehaveklassens pædagogiske profil ikke berøres, hvor legen fortsat er det bærende element for undervisningen af eleverne i børnehaveklassen og dermed at det er den pædagoguddannede Børnehaveklasseleder der skal varetage undervisningen af eleverne i Børnehaveklassen.

Med venlig hilsen

Pia Jessen
Formand for Børnehaveklasseforeningen

Danmarks Skolebibliotekarere

24. januar 2014

Danmarks Skolebibliotekarere har flg. kommentarer til lovforslaget:

Vi bifalder ændringen fra 'pædagogisk servicecenter' til 'pædagogisk læringscenter', da det sender det rigtige og vigtige signal om, at læring er i centrum også i denne del af skolens virke. Det pædagogiske læringscenter har en stor opgave i at understøtte elevernes læring –

- gennem aktiviteter med elever
- gennem understøttelse af eksperimenterende undervisning
- gennem didaktisk vejledning af det undervisende personale
- gennem at facilitere videndeling på skolen
- ved at understøtte og inspirere til skoleudvikling

- og det peger den nye titel i højere grad på.

Danmarks Skolebibliotekarere

v. Birgitte Reindel, formand

Tlf. 2329 6263

Email: birgitte.reindel@skolekom.dk

Vridders Hoved
den 5. Januar 2014

TYSKlærer.dk
FORENINGEN
for Grundskolen (TLFG)

Høringsudtalelse vedr. Udkast 17.12.2013 om forslag til

Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love
(Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på
mål for folkeskolen m.v.)

Tysklærerforeningen for Grundskolen har tidligere fremsendt bemærkninger til Lovforslag L51 og L52, der allerede er vedtaget og dermed glædet os over, at tysk er blevet indført som obligatorisk fag fra 5. klasse. Samtidig udtrykte vi dog vores store bekymring over nedskæringerne i det vejledende timetal i 8. og 9. klasse, hvilket efter vores mening betyder, at den annoncerede styrkelse af 2. fremmedsprog er mere end tvivlsom.

Når vi atter ytrer os om det tredje lovforslag, sker det bl.a. af følgende årsager:

I bemærkninger til lovforslaget, står der bl.a.: *"Lovforslaget indeholder forslag om at forenkle de fælles mål for undervisningen. Det foreslås, at der ikke længere skal fastsættes slutmål for folkeskolens fag. Der fastsættes fortsat mål for bestemte klassetrin i de enkelte fag og emner, som efter de gældende regler. Disse mål kaldes fremover kompetencemål. For at styrke fokus på elevernes faglige progression og for at hjælpe lærerne med at konkretisere kompetencemålene til mål for de enkelte klassetrin fastsættes som noget nyt færdigheds- og vidensmål. Reglerne om mål for børnehavneklassen og 10. klasse konsekvensrettes, så der også for disse klassetrin vil blive fastsat kompetencemål samt underliggende færdigheds- og vidensmål og opmærksomhedspunkter.*

Lovforslaget indeholder forslag, hvorefter arbejdet med elevplaner skal være lettere og have større fokus på fremadrettede læringsmål."

Da loven træder i kraft allerede fra det nye skoleår, synes vi, det er særdeles betænkeligt, at lærerne, der ønsker at gennemføre en vel forberedt og faglig kvalificeret undervisning, har utrolig kort tid til at sætte sig ind i de nye forenklede mål, der endnu ikke er offentliggjort. Det samme gør sig gældende for muligheden for at forberede sig på en styrkelse af fokus på elevernes faglige præstation. Hertil kommer information om færdigheds- og vidensmål og den større fokus, der forventes på elevplaner med fremadrettede læringsmål.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til aftalen mellem regering og forligspartierne: *"at tilsynet således primært skal have fokus på at skabe grundlag for kvalitetsudviklingen på skolerne og skal ses i sammenhæng med læringskonsulenternes arbejde"*.

Tysklærerforeningen for Grundskolen har tidligere korresponderet med såvel minister som ministerium om læringskonsulenternes funktion og skal også i denne sammenhæng udtrykke betænkelighed ved rådgivningssituationen frem til folkeskolelovens gennemførelse i august 2014. Med indføring af læringskonsulenter har man afskaffet fagkonsulentfunktionen for faget tysk, og faget står således pt. uden faglig rådgivning af en faglig kompetent vejleder.

Tysklærerforeningen for Grundskolen ser gerne lovforslaget gennemført, men mener, at tidsrammen for implementering af netop ovennævnte dele af folkeskoleloven er alt for kort.

Med venlig hilsen

Flemming Nygaard
Formand for Tysklærerforeningen for Grundskolen

Havvej 32
Vridders Hoved
8420 Knebel
flemming@vriddershoved.dk
2825 0669

Undervisningsministeriet

AFIKFL@uvm.dk

24. januar 2014

Vedr.: Høringssvar til forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Team Danmark kvitterer hermed for det fine arbejde, som Undervisningsministeriet har præsteret i forbindelse med reformen af folkeskolen.

Vi glæder os også over, at det er lykkedes at etablere bred politisk opbakning til reformen af Folkeskolen, som er en af de mest betydningsfulde institutioner i det danske samfund.

Lovforslagene vedrørende forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v. afspejler de høje forventninger, som vi havde til reformen, og vi glæder os over, at der har været plads til at tænke visionært i dansk politik!

Overordnet set synes vi, det er rigtig fint, at der bliver udarbejdet elev- og uddannelsesplaner i idrætsfaget til hver enkelt elev, da det skaber grobund for en individuel udvikling. Efterlever de enkelte skoler ikke de krav, der er stillet i forhold til test- og prøveresultater ser vi meget positivt på, at der udarbejdes en handlingsplan for at komme "på niveau". Dog er det vigtigt, at skelne de enkelte skoler fra hinanden og at krav og forventninger målrettes den enkelte skole og de lokale udfordringer der er, så det er motiverede at lære eleverne "at lære" på en god måde.

I den sammenhæng anbefaler vi, at der i særlig grad rettes fokus på elevernes *motoriske og fysiske færdigheder*, som vi ved har positivt afsmittende effekter på elevernes øvrige indlæring og deres trivsel som helhed.

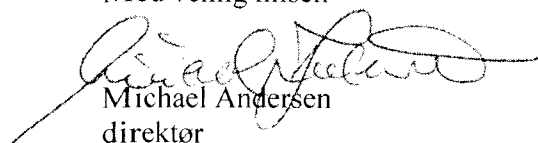
Disse positive effekter forudsætter, at der er tilstrækkelig kvalitet i undervisningen, og at der er fokus på træning af elevernes motoriske og fysiske færdigheder. Vi anbefaler derfor, at der udover elev- og uddannelsesplaner rettes fokus på efteruddannelse af lærerne i målrettet og forsvarlig træning af børn og unge, ligesom der også vil kunne opnås et positivt samspil gennem et samarbejde med de lokale idrætsforeninger.

De lokale idrætsforeninger er meget forskellige, og foreningernes kompetencer i forhold til at kunne indgå i et tæt samarbejde med den lokale folkeskole er også meget forskellige. Vi vil derfor anbefale, at der foretages en lokal prioritering blandt idrætsforeningerne, så samarbejdet etableres med de foreninger som er rustet hertil, blandt andet med relevante træner- og lederkompetencer.

Herudover vil vi konkret opfordre til, at der anvendes betegnelsen "Krop og motorik" som kompetenceområde i §11 stk. 2, sat at der i forhold til elevplanerne i idrætsfaget udarbejdes konkret kompetencemål for elevernes motoriske og fysiske færdigheder med afsæt i principperne for aldersrelateret træning (§ 13b stk. 2).

Vi står naturligvis til rådighed for uddybning af ovennævnte.

Med venlig hilsen

Michael Andersen
direktør

Undervisningsministeriet
Høringssvar – folkeskolereform lovforslag 3
AFIKFL@uvm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 32698626
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/30173/CDE

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM FOLKESKOLEN OG FORSKELLIGE
ANDRE LOVE (FORENKLING AF FÆLLES MÅL,
KVALITETSRAPPORTER OG ELEVPLANER OG OPFØLGNING PÅ
MÅL FOR FOLKESKOLEN M.V.)**

20. JANUAR 2014

Undervisningsministeriet har ved e-mail af 18. december 2013 anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.).

1. SAMMENFATNING

Instituttets bemærkninger til lovforslaget kan sammenfattes således, jf. nedenfor i afsnit 2-6.

Menneskerettigheder ind i folkeskoleloven

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- menneskerettighederne nævnes i de indledende bemærkninger til loven, således at det fremgår, at folkeskolen uddanner eleverne til engagerede medborgere i et levende demokrati der bygger på respekt for grundlæggende menneskerettigheder.
- menneskerettigheder indgår i folkeskolens formålsparagraf, således at menneskerettigheder på lige fod med ”åndsfrihed, ligeværd og demokrati” er en del af forberedelsen af eleverne til ”deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre”.

Elevernes privatlivsbeskyttelse

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- forslaget eksplicit forholder sig til, hvorledes den påtænkte dataindsamling, datalagring og dataudveksling forholder sig til persondataloven og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse.
- der gennemføres en konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen forud for udviklingen og implementeringen af et web-baseret ledelsesinformationssystem.

Særligt vedrørende kønsligestilling

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at der i forbindelse med udarbejdelse af elevplaner og kvalitetsrapporter sker en inddragelse af ligestillingsperspektivet.
- der i lovforslaget til ny § 56, stk. 2, efter "...og forhold i øvrigt" indsættes ", herunder ligestilling i folkeskolen."

Elevernes trivsel og undervisningsmiljø

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- der i skabelonerne til måling af elevernes undervisningsmiljø og trivsel, indarbejdes indikatorer for oplevelser af lige muligheder på baggrund af de i menneskeretten beskyttede diskriminationsgrunde.

Kristendomskundskab

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- faget kristendomskundskab skifter navn til en mere inkluderende betegnelse, som for eksempel religionsundervisning.

2. MENNESKERETTIGHEDER IND I FOLKESKOLELOVEN

En række af FN's menneskeretlige konventioner beskytter retten til uddannelse, der blandt andet skal udvikle respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder.

Dette gælder for eksempel artikel 13 i FN's konvention om økonomiske,

sociale og kulturelle rettigheder, artikel 29 i FN's konvention om barnets rettigheder og artikel 24 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Derudover har FN's menneskerettighedskomitéer afgivet en række konkrete anbefalinger til Danmark vedrørende børn og unges grunduddannelse generelt, og folkeskolen i særdeleshed.

I 2011 anbefalede FN's Børnekomité blandt andet, at Danmark indarbejder undervisning i Børnekonventionen i det nationale curriculum. Denne anbefaling blev givet på baggrund af komiteens bekymring for, at en lav andel af danske skolebørn kender til Børnekonventionen. Desuden anbefalede komitéen, at Danmark udvikler systematiske og vedvarende uddannelsesprogrammer om menneskerettigheder og børns rettigheder for professionelle, der arbejder på børneområdet og i særdeleshed for børnene selv.ⁱ

På Verdenskonferencen om menneskerettigheder i Wien i 1993 blev alle stater og institutioner opfordret til at indarbejde menneskerettigheder, humanitær folkeret, demokrati og viden om retsstaten i curriculum i alle uddannelser. Siden Verdenskonferencen i 1993 har FN og Europarådet introduceret en række programmer og anbefalinger, der sætter fokus på at støtte staternes indsats for at indarbejde undervisning i menneskerettigheder på nationalt niveau – blandt andet et verdensprogram for undervisning i menneskerettigheder.ⁱⁱ

Udviklingen repræsenterer en bevægelse fra udelukkende fokus på behovet for undervisning om menneskerettighederne til undervisning og uddannelse, der både i indhold, metodevalg og organisering overholder de deltagendes menneskerettigheder. Undervisning i menneskerettigheder har som mål at udvikle deltagernes kompetence til at kende deres rettigheder og pligter, og til at kunne handle i overensstemmelse med menneskerettighederne.

Denne udvikling fremgår for eksempel af Børnekonventionen samt af FN's Børnekomité's kommentar fra 2001 vedrørende mål med uddannelse af børn og unge. I kommentaren fremhæves, at barnets rettigheder i forbindelse med uddannelse ikke kun er et spørgsmål om adgang til uddannelse men også om indhold, de værdier, der er indlejret i uddannelsesprocesserne, de pædagogiske metoder og det samlede undervisningsmiljø. Samtidig fremhæves det, at konventionens artikler er internt forbundne og gensidigt afhængige, hvilket betyder, at retten til uddannelse for eksempel også skal fortolkes i lyset af princippet om ligebehandling, jf. artikel 2, hensynet til barnet bedste, jf.

artikel 3, rettigheder for børn med handicap, jf. artikel 23 og minoritetsbørns sproglige og kulturelle rettigheder, jf. artikel 30.ⁱⁱⁱ

FN's Generalforsamling vedtog i 2011 FN's erklæring om uddannelse og undervisning i menneskerettigheder, som uddyber forståelsen af menneskerettigheders rolle i undervisning. Erklæringens artikel 2 (2) definerer undervisning i menneskerettigheder som:

1. Undervisning om menneskerettigheder, hvilket indebærer viden om og forståelse for menneskeretlige normer og principper, for de værdier de bygger på og de mekanismer, der beskytter dem.
2. Undervisning gennem menneskerettigheder, hvilket indebærer undervisning og læring på måder, der respekterer både undervisere og elevers rettigheder.
3. Undervisning til menneskerettigheder, hvilket indebærer at personer bliver i stand til at nyde og udøve egne rettigheder og til at respektere og overholde andres rettigheder.^{iv}

Europarådets charter for demokratisk medborgerskab og undervisning i menneskerettigheder fra 2010 opfordrer på samme vis medlemsstaterne til at indarbejde undervisning i menneskerettigheder i grundskolens curriculum. Derudover anbefaler charteret, at skolens ledelsesform afspejler og fremmer menneskerettighedsværdier og aktiv deltagelse af elever, lærere og forældre.^v

Af lovforslaget s. 6 og 7 fremgår, at folkeskolen skal give eleverne gode personlige og sociale kompetencer. Udbyttet af undervisningen skal ikke afhænge af, hvor man bor, eller hvem ens forældre er. Det bliver også fremhævet, at folkeskolen fremmer elevernes evne til at forstå og deltage i demokratiske processer og uddanner eleverne til engagerede medborgere i et levende demokrati.

Det er instituttets opfattelse, at en forudsætning for at realisere disse mål er at sikre et solidt kendskab til menneskerettighederne og deres betydning som grundlæggende værdier for det danske såvel som det internationale samfund.

Instituttet gennemførte i 2012 og 2013 en større undersøgelse af undervisning i menneskerettigheder i folkeskolen og læreruddannelsen. Undersøgelsen tegner et mindre entydigt billede af, at folkeskolen forbereder eleverne til et liv som engagerede samfundsborgere, og at de bliver uddannet til at kende deres rettigheder og pligter.^{vi}

Arbejdet med menneskerettigheder i folkeskolen kan være med til at fremme flere af de øvrige målsætninger for folkeskoleloven, herunder

inklusionsdagsordenen, mindskelse af social baggrund i forhold til faglige resultater og større trivsel blandt elever.

Forsamlings,- forenings,- informations,- religions- og ytringsfrihed er nødvendige for den frie meningsdannelse. Lighed for loven og forbud mod diskrimination er en forudsætning for at skabe lige muligheder for alle, både i undervisningen og i samfundet generelt. Statens forpligtelse til at sikre ret til arbejde, adgang til sundhed og ret til fri grundskole er med til at sikre de bedst mulige levevilkår.

Flere af disse rettigheder er enten grundlovsbeskyttede eller implementeret i lovgivningen som følge af blandt andet Danmarks internationale og regionale menneskeretlige forpligtelser.

Undervisning i menneskerettigheder indebærer således færdigheder og viden, der kvalificerer aktive medborgere til kompetent deltagelse og til at nyde og kende deres rettigheder og pligter i et levende demokrati.

I regeringsgrundlaget fra 2011 bliver det fremhævet, at menneskerettighederne skal sikre og styrke sammenhængskraften i det danske samfund, ligesom de er afgørende i dansk udenrigspolitik.^{vii}

De indledende bemærkninger til lovforslaget som netop omhandler formålet med folkeskolen indeholder imidlertid ingen henvisninger til menneskerettighederne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at menneskerettighederne nævnes i de indledende bemærkninger til loven, således at det fremgår, at folkeskolen uddanner eleverne til engagerede medborgere i et levende demokrati, der bygger på respekt for grundlæggende menneskerettigheder.

Instituttets undersøgelse af undervisning i menneskerettigheder viser desuden, at lærerne i folkeskolen kæder folkeskolelovens formålsparagraf sammen med undervisning i menneskerettigheder.^{viii}

De lærere, der indgår i udredningen, fortæller, at menneskerettigheder og ligeværd "gennemstrømmer" og foregår "indirekte", "lidt ligesom IT", i hele skolesystemet. De anser menneskerettighederne som en grundsten i det danske demokrati og for dannelsen i folkeskolen. Men fordi menneskerettighederne kun indgår indirekte i formålsparagraffen,

kommer de ofte til kort, når de skal formulere krav til egen og elevens viden og færdigheder vedrørende menneskerettigheder.^{ix}

Udredningen viser også, at flere undervisere på læreruddannelsen vurderer, at der er nogle grupper af studerende, for hvem menneskerettighederne ikke nødvendigvis accepteres som en ramme for forhandling i skolen, samfundet og verden i øvrigt.^x

Videre viser udredningen, at det er vilkårligt, om elever i den danske folkeskole lærer om børns rettigheder, og at menneskerettighederne står svagt i curriculum for både folkeskolen og læreruddannelsen.^{xi}

En stærkere forankring af menneskerettigheder i folkeskolelovens formålsparagraf vil tydeliggøre, at menneskerettigheder udgør en grundsten i det danske demokrati. En præcisering af menneskerettigheder i folkeskoleloven vil endvidere styrke lærerne og skolen som helhed i de pædagogiske valg, de træffer i forhold til elevernes dannelse.

Til sammenligning med den danske folkeskolelov er menneskerettigheder skrevet udtrykkeligt ind i formålsparagrafferne i både Norge og Sverige. I Sverige er undervisning i menneskerettigheder desuden en obligatorisk del af læseplanerne for fagene 'samhällskundskab og historie', og i Norge er menneskerettighederne en del af det obligatoriske curriculum i 'samfundskunnskab', historie og norsk. I Finland er menneskerettighederne skrevet ind i målsætningen for bekendtgørelsen om nationale mål i grundskolen og indgår i 'livsåskådningskundskab og temaområdet – kulturell identitet og internationalism'.^{xii}

'Menneskerettigheder' er ikke nævnt eksplicit i folkeskoleloven. Det er derimod i friskoleloven, hvor det i § 1, stk. 2, fremgår, at frie grundskoler "efter deres formål og i hele deres virke (skal, red.) forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene."^{xiii}

Når kendskabet til og respekt for grundlæggende menneskerettigheder er tilføjet i friskoleloven, kan det pege på, at det er et mål for dannelse, der ikke nødvendigvis er implicit i, "hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen."^{xiv}

De mange timer afsat i folkeskolereformen til den understøttende undervisning underbygger behovet for at tydeliggøre

menneskerettighedernes centrale placering i samfundet. Ved at tydeliggøre menneskerettighederne i formålsparagraffen, sætter folkeskoleloven rammerne for en forståelse blandt elever, forældre og lærere om, at menneskerettigheder er en kerneværdi i det danske demokrati og en del af grundlaget for dannelsen i folkeskolen.

En tilføjelse af menneskerettigheder i folkeskolelovens formålsparagraf vil styrke forståelsen af, at undervisning i menneskerettigheder indgår som tværfagligt element i folkeskolens undervisning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at menneskerettigheder indgår i folkeskolens formålsparagraf, således at menneskerettigheder på lige fod med ”åndsfrihed, ligeværd og demokrati” er en del af forberedelsen af eleverne til ”deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre”.

3. ELEVERNES PRIVATLIVSBESKYTTELSE

Ifølge lovforslaget skal relevante oplysninger og indikatorer til brug for opfølgningen på de nationale mål samles i et webbaseret ledelsesinformationssystem, der kan understøtte en systematisk evaluering og resultatopfølgning på nationalt-, kommunalt- og skoleniveau. Data til ledelsesinformationssystemet vil blive indhentet digitalt fra de IT-systemer, der anvendes i kommunerne og koblet med data fra Danmarks Statistik, jf. lovforslagets bemærkninger s. 19.

Som noget nyt skal oplysninger om elevernes trivsel indgå i skolernes undervisningsmiljøvurdering og dermed være tilgængelige i det centrale ledelsesinformationssystem, jf. lovforslagets bemærkninger s. 20. Undervisningsministeren får med lovforslaget hjemmel til at indhente oplysninger til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt, herunder oplysninger om elevernes trivsel, jf. forslagens § 56, stk. 2 og 3. Dette skal ske ved anvendelse af et nærmere fastsat dataformat og med brug af en nærmere bestemt spørgeramme.

Det fremgår ikke af forslaget, hvorvidt oplysninger om den enkelte elevs trivsel vil være personhenførbare. Personhenførbare oplysninger er omfattet af retten til et beskyttet privatliv og familieliv. Privatlivsbeskyttelsen er reguleret bl.a. i den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, i FN's konvention om borgerlige og politiske Rettigheder artikel 17, og i FN's Børnekonvention artikel 16.

EU's Persondatadirektiv (95/46/EC), fastsætter rammer for behandling af personoplysninger. Artikel 8 i direktivet fastsætter som udgangspunkt et forbud mod behandling af personoplysninger. Dette udgangspunkt kan dog fraviges, hvis den, som oplysningerne vedrører, giver samtykke til behandlingen, ligesom der oplystes andre situationer, hvor udgangspunktet kan fraviges, jf. artikel 8, stk. 3. Direktivet er implementeret ved den danske persondatalov, og persondatalovens § 7, stk. 5, er en implementering af databeskyttelsesdirektivets artikel 8, stk. 3.

Det fremgår ikke af bemærkningerne, hvorledes registrering, lagring og udveksling af elevoplysninger forholder sig til Danmarks internationale forpligtelser, persondataloven og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse, ej heller hvorvidt der er planlagt en dialog med Datatilsynet om tilrettelæggelsen af systemet.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at forslaget eksplicit forholder sig til, hvorledes den påtænkte dataindsamling, datalagring og dataudveksling forholder sig til menneskeretten, persondataloven, og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse.

Det daværende Teknologiråd har tidligere anbefalet, at der gennemføres en privatlivsimplicationsanalyse (PIA) forud for indførelse af it-systemer i den offentlige forvaltning.^{xv} En sådan analyse skal vurdere, hvilke konsekvenser systemerne har for de praktiske muligheder for at leve op til "god databehandlingssskik" og persondatalovens øvrige regler. Ligeledes har den daværende IT- og Telestyrelse, i samarbejde med Dansk Industri (ITEK) i 2007 lavet en skabelon for gennemførelse af privatlivsimplicationsanalyse, særligt rettet mod IT-leverandører.^{xvi} Senest har Digitaliseringsstyrelsen i maj 2013 udsendt en Guide til konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelse.^{xvii}

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorvidt en konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen – herunder særligt beskyttelsen af den enkelte elevs ret til privatliv – vil blive gennemført i forbindelse med udviklingen og indførelsen af ledelsesinformationssystemet.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der gennemføres en konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen

forud for udviklingen og implementeringen af et web-baseret ledelsesinformationssystem.

4. SÆRLIGT VEDRØRENDE KØNSLIGESTILLING

Det fremgår af lovforslagets punkt 7, at lovforslaget ingen ligestillingsmæssige konsekvenser har for borgerne.

Institut for Menneskerettigheder bemærkede i sit høringssvar af 18. september 2013 (L 51 af 31. oktober 2013), at instituttet fandt det positivt, at lovforslaget indeholdt en ligestillingsvurdering. Ligestillingsvurderingen konkluderede i det væsentlige, at forslaget havde positive ligestillingsmæssige konsekvenser for drengene i folkeskolen, mens forslaget skønnedes at være kønsneutralt i forhold til pigerne. Instituttet bemærkede endvidere, at det i flere undersøgelser er dokumenteret, at drenge præsterer dårligere end piger i folkeskolen, men også at pigerne har større mistrivsel end drengene i folkeskolen.

Efter instituttets opfattelse burde det derfor indgå i ligestillingsvurderingen, om en ændring af de rammer piger tilsyneladende præsterer godt i, i dag må forventes at føre til dårligere resultater for pigerne, eller om det samlet set vurderes, at begge køn vil trives og præstere godt i de foreslåede ændrede rammer. Også pigers dårligere trivsel i folkeskolen målt i forhold til drenges trivsel, pigers højere ambitionsniveau og drenges mulige senere indlæringsmodenhed, var forhold, som efter instituttets opfattelse kunne belyses ved en ligestillingsvurdering. Samtidigt fremhævede instituttet, at det er vigtigt, at der på folkeskoleområdet ikke sker fastholdelse af drenge og piger i gængse kønsstereotyper.

Det er instituttets opfattelse, at det i det nuværende lovforslags bemærkninger bør præciseres, at der i forbindelse med udarbejdelsen af elevplaner (forslag til ny § 13 b, lovforslagets § 1, nr. 13) og kvalitetsrapporter (forslag til ny § 40 a, stk. 1 og 2, lovforslagets § 1, nr. 18) sker en inddragelse af ligestillingsperspektivet, jf. ligestillingslovens § 4, hvorefter offentlige myndigheder inden for deres område skal arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning, her på folkeskoleområdet. Samtidigt kan det efter instituttets opfattelse overvejes, at der i forslaget til ny § 56, stk. 2, (lovforslagets § 1, nr. 24) efter "...og forhold i øvrigt" indsættes ", herunder ligestilling i folkeskolen."

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at:

- det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at der i forbindelse med udarbejdelse af elevplaner og kvalitetsrapporter sker en inddragelse af ligestillingsperspektivet.
- der i lovforslaget til ny § 56, stk. 2, efter ”..og forhold i øvrigt” indsættes ”, herunder ligestilling i folkeskolen.”

5. ELEVERNES TRIVSEL OG UNDERVISNINGSMILJØ

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at der skal udvikles klare og obligatoriske indikatorer for elevernes undervisningsmiljø, trivsel, ro og orden. Disse indikatorer skal leveres af kommunerne via et digitalt måleredskab. Kommuner vil dog kunne få lov til at anvende andre målredskaber efter eget valg og inden for nogle nærmere angivne kriterier.

Det centrale måleredskab vil blive udviklet med udgangspunkt i Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) termometer for elevernes trivsel og læringsmiljø. Dette termometer indeholder ikke indikatorer for et bedre undervisningsmiljø for så vidt angår oplevelser af lige muligheder.

I forhold til at sikre lige muligheder og forebygge diskrimination i skoler anbefalede FN's Børnekomité i 2011, at Danmark monitorerer og forholder sig aktivt til diskrimination, der i særdelshed rammer drenge og piger, der tilhører etniske minoritetsgrupper og/eller børn, som har særlige indlæringsvanskeligheder eller er i en særlig sårbar situation.^{xviii}

Det er instituttets opfattelse, at sådanne indikatorer med fordel kan integreres i de skabeloner, DCUM stiller til rådighed i forbindelse med kommunernes og skolernes mobbe- og trivselsundersøgelser. Eksempelvis i form af spørgsmål om elevers oplevelse af lige muligheder på baggrund af konkrete diskriminationsgrunde. Herigennem kan det afdækkes, om der er brug for ændringer af praksis med henblik på at sikre lige muligheder og forebygge oplevelser af diskrimination.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – der i skabelonerne til måling af elevernes undervisningsmiljø og trivsel, indarbejdes indikatorer for oplevelser af lige muligheder på baggrund af de i menneskeretten beskyttede diskriminationsgrunde.

6. KRISTENDOMSKUNDSKAB

I bemærkningerne til lovforslaget er en oversigt, hvoraf det fremgår hvilke fag, der skal indgå på hvilke klassetrin. Det centrale kundskabsområde for faget er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. Af folkeskoleloven fremgår, at undervisningen på de ældste klassetrin desuden skal omfatte fremmede religioner og andre livsanskuelser. Af § 6 i folkeskoleloven fremgår endvidere, at et barn kan fritages fra undervisningen i kristendomskundskab, såfremt en ansøgning om fritagelse opfylder en række krav.

Da undervisningen i faget også omhandler andre religioner og livsanskuelser, er det instituttets opfattelse, at faget bør ændre navn til eksempelvis religionskundskab. Derved betegner fagets navn i højere grad det faktiske indhold, inklusiv det centrale kundskabsområde for faget, den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. Desuden er det instituttets opfattelse, at en ændring af fagets navn potentielt vil kunne mindske eventuelle religiøst begrundede anmodninger om fritagelse fra folkeskolens undervisning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at faget kristendomskundskab skifter navn til en mere inkluderende betegnelse.

Der henvises til sagsnr. 036.53M.391.

Venlig hilsen

Cecilia Decara
SPECIALKONSULENT

ⁱ Se den seneste rapport her:

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs56.htm>

Besøgt 20-01-2014.

ⁱⁱ <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Education/Training/Pages/HREducationTrainingIndex.aspx> Besøgt den 20-01-2014.

ⁱⁱⁱ Committee on the Rights of the Child (2001): General Comment No 1.

^{iv} General Assembly (2011) Resolution adopted by the General Assembly,

66/137, Annex. United Nations Declaration on Human Rights Education and Training, 19-12-2011, art. 2. (Oversat og refereret til som FN's Erklæring om uddannelse og undervisning i menneskerettigheder).

^v Council of Europe (2010) Charter on Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education, CM/Rec 7, 2010. (Oversat og

refereret til som Europarådets Charter om demokratisk medborgerskab og undervisning i menneskerettigheder).

^{vi} Decara, Cecilia og Timm, Lene "Menneskerettigheder på skoleskemaet, en udredning", Institut for Menneskerettigheder 2013.

^{vii} Regeringen (2011) En regering der står sammen, Regeringsgrundlaget s.17f og s. 47.

^{viii} Decara, Cecilia og Timm, Lene "Menneskerettigheder på skoleskemaet, en udredning", Institut for Menneskerettigheder 2013, s. 136.

^{ix} Ibid, s. 8.

^x Ibid, s. 199.

^{xi} Ibid, 210.

^{xii} Decara, Cecilia og Timm, Lene "Menneskerettigheder på skoleskemaet, en udredning", Institut for Menneskerettigheder 2013.

^{xiii} LBK nr. 166 af 25/02/2013 (Friskoleloven), § 1.

^{xiv} Ibid.

^{xv} Teknologirådet, "Retssikkerhed og aktivt medborgerskab i digital forvaltning", 2005/13.

^{xvi} Dansk Industri/ITEK, "God Privacy Praksis – en guideline for IT-leverandør og kunder", 2007.

^{xvii} Digitaliseringsstyrelsen, "Guide til konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelse" Maj 2013.

^{xviii} Ibid.

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Att.: Mette Ploug Krølner

Høringssvar vedr. lovforslag om forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.

Aarhus Kommune
Rådmand
Børn og Unge

Rådhuset
8100 Aarhus C

Den 24. januar 2014

I henhold til Undervisningsministeriets høringsbrev af 18. december 2013 vil Børn og Unge, Aarhus Kommune, hermed benytte lejligheden til at kommentere på udvalgte dele af lovforslaget.

Børn og Unge, Aarhus Kommune, bakker generelt op om intentionerne med de foreslåede ændringer om at styrke og understøtte opfølgningen på de nationale mål, herunder arbejdet med kvalitetsudvikling og øget faglighed og trivsel på skolerne. I relation til kvalitetsrapporten tilslutter vi os hensigten om at afbureaukratisere rapporterne og give kommuner og skoler større råderum i forhold til indhold og processer.

Vi hæfter os dog ved forslaget om, at der fortsat skal fastsættes en fristdato (forventeligt 31. marts) for vedtagelsen af kvalitetsrapporten, samt at der som en overgangsordning skal udarbejdes kvalitetsrapporter både i skoleårene 2014/15 og 2015/16. Disse bestemmelser vil indebære en markant binding på kommunernes mulighed for lokal tilrettelæggelse af kvalitetsrapporten, der kan bidrage til at sikre, at rapporten fungerer som et meningsfuld lokalt mål- og resultatstyringsværktøj.

På baggrund af en dispensation via udfordringsretten har vi i Aarhus igennem flere år haft gode erfaringer med at udarbejde kvalitetsrapporter hvert andet år med udgangspunkt i en kalenderårskadence.

Telefon:
8940 2350

E-post:
raadmanden@mbu.aarhus.dk

Hjemmeside:
www.aarhuskommune.dk

Kadencen falder i tråd med kommunens øvrige styringsredskaber og budget/regnskabskadencen. Det betyder, at kvalitetsrapporterne omhandler ulige år og vedtages i byrådet i september i lige år.

Der er i Aarhus opbakning til tidskadencen for kvalitetsrapporten fra både Aarhus Lærerforening og Aarhus Skolelederforening, og modellen er i 2010 tiltrådt af Aarhus Byråd. Kadencen har givet anledning til udvikling af et systematisk årshjul med udarbejdelse af kvalitetsrapporter og strategisk opfølgning gennem kvalitetssamtaler med såvel tilsyns- som udviklingsdimensioner. Med den annoncerede fristdato vil modellen ikke – uden fortsat dispensation herfor – kunne videreføres.

I forhold til den skitserede overgangsordning, hvor kvalitetsrapporterne skal udarbejdes to år i træk (2014/15 og 2015/16) vil der være pligt til at anvende data, der er klart i det nye ledelsessystem medio oktober 2014. Hertil skal det påpeges, at der i oktober 2014 ikke vil være data for kvaliteten af skolernes udskolingsarbejde i form af karakterer for 9. klasseprøverne for skoleåret 2014/15.

Det skal endvidere anføres, at der også uagtet kvalitetsrapporten er et stærkt kommunalt fokus på implementeringen af folkeskolereformen, og at der løbende tages skridt til opfølgning. I Aarhus orienteres byrådet fx også i årene mellem kvalitetsrapporten om status på udviklingen af målene for folkeskolerne gennem den årlige regnskabsaflægelse.

Sammenfattende finder vi, at forslaget om en centralt fastsat fristdato for vedtagelsen af kvalitetsrapporten samt overgangsordningen med kvalitetsrapporter både i skoleårene 2014/15 og 2015/16 reducerer den kommunale og lokale mulighed for tilrettelæggelse af rapporten. Dette modvirker intentionerne om en enkel og anvendelsesorienteret kvalitetsrapport med stort lokalt ejerskab. Vi foreslår således, at disse elementer udgår af lovforslaget.

Indholdet i nærværende høringssvar bakkes op af Aarhus Skolelederforening og Aarhus Lærerforening.

Med venlig hilsen

Bünyamin Simsek,

Rådmand for Magistratsafdelingen for Børn og Unge

Undervisningsministeriet
Afdeling for Folkeskole og Internationale Opgaver
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love
- lovforslag 3, dateret 17. december 2013.

Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM, er glad for at kunne afgive høringsvar.

Centrets bemærkninger vedrører lovforslagets punkt 24, uddybet i Bemærkninger til lovforslaget under punkt 2.6 *Et bedre undervisningsmiljø*.

DCUM kan tilslutte sig, at oplysninger om elevernes trivsel skal indgå i skolernes lovpligtige undervisningsmiljøvurderinger.

Centret vil gerne gøre opmærksom på, at:

1. *lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø* kun stiller krav om, at undervisningsmiljøvurderingen skal fornyes (mindst) hvert 3. år.
2. DCUM anser det for uhensigtsmæssigt hvis oplysninger om elevernes trivsel ikke opdateres hyppigere end hvert 3. år i undervisningsmiljøvurderingerne.
3. DCUM mener, at det er en væsentlig motivationsfaktor for progressionen i skolernes trivselsarbejde, og dermed for såvel den enkelte elevs som skolefællesskabets trivsel, at undervisningsmiljøvurderingen som minimum én gang årligt opdateres med en beskrivelse af og måltal for elevernes trivsel.
4. DCUM finder det optimalt, hvis der stilles krav om en fornyelse af hele undervisningsmiljøvurderingen mindst én gang årligt. Det vil blandt andet kunne medvirke til at synliggøre undervisningsmiljøets afgørende betydning for elevernes læring, herunder de fysiske og æstetiske rammers indvirkning på og sammenhæng med den psykiske trivsel, såvel hos den enkelte elev som for skolen som helhed.

Med venlig hilsen

Ole Juhl
centerleder

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Hørringsvar på høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

DA har modtaget høring over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.).

24. januar 2014
BTF

Dok ID: 31906

DA har følgende bemærkninger til implementering af folkeskolereformen i lovforslaget

Den seneste PISA-undersøgelse viste, at der er et stort behov for at reformere folkeskolen, da danske resultater er middelmådige. PISA-undersøgelsen viste desværre også, at der er et stort behov for at øge andelen af dygtige elever, ligesom der er behov for, at flere forlader folkeskolen med helt basale kompetencer. Kravene om en langt højere kvalitet i erhvervsuddannelserne er ikke foreneligt med stagnation i folkeskoleresultaterne.

DA ser frem til, at folkeskolereformen vil kunne medvirke til at sikre, at flere elever vil få et fagligt løft. Der er brug for, at alle elever får et fagligt løft, da det er med til at sikre, at virksomheder på længere sigt kan rekruttere dygtigere medarbejdere. Produktivitetskommissionen har også understreget, at svaghederne i uddannelsessystemer er en væsentlig årsag til Danmarks produktivtetsproblem. Der er behov for gennemgribende reformer og der skal følges op på dem.

DA finder, at det er fornuftigt at ændre de såkaldte fælles mål for undervisningen, kvalitetsrapporterne og elevplanerne, således at målene, rapporterne og planerne bliver mere enkle, i højere grad er sammentænkte og understøttende i forhold til børns læring og styringen af området.

Der skal overalt være fokus på både svage og dygtige elever

DA støtter indførelsen af de såkaldte opmærksomhedspunkter, som skal medvirke til, at de fagligt svage elever identificeres tidligt med henblik på, at der kan igangsættes den nødvendige indsats for at eleverne kan få et tilstrækkeligt læringsudbytte af undervisningen. Alt for mange unge forlader grundskolen uden de tilstrækkelige forudsætninger, og derfor er disse opmærksomhedspunkter et fornuftigt forslag.

DA mener, at det også er afgørende, at der indføres opmærksomhedspunkter for dygtige elever. Det vil sikre, at der i reformen er et mere gennemgående fokus på at styrke både de svageste og de dygtigste elever. F.eks. indeholder de overordnede mål for udviklingen af folkeskoleelevernes resultater et mål for,

at der skal komme flere og flere rigtige dygtige elever, ligesom andelen af elever med dårlige resultater skal nedbringes.

Uddannelsesplaner skal være konkrete

Det fremgår af forslaget, at elevplanerne skal give et bedre grundlag for at vurdere elevens uddannelsesparathed allerede fra 8. klasse. Det er vigtigt, at problemer i forhold til uddannelsesparathed identificeres på et tidspunkt, hvor det stadig er muligt at tage initiativer, så flere elever bliver uddannelsesparate med udgangen af 9. klasse. DA ser frem til, at vejledningen og vurderingen af uddannelsesparat bliver målrettet og gennemført allerede fra 8. klasse, som regeringen har lagt op til i erhvervsuddannelsesreformen.

Det fremgår af forslaget, at det fortsat vil være en uddannelsesplan, der er det samlede værktøj for 10. klasse. Af loven om 10. klasse fremgår det, at: "Undervisningen i 10. klasse er et uddannelses tilbud til unge, som efter grundskolen har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring af uddannelsesvalg for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse." DA mener, at det bør fremgå klart, at en person ved indgangen til 10. klasse skal have en konkret plan for, hvad der skal til at løfte den enkeltes niveau, så vedkommende kan klare sig videre i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Stilles der ikke sådanne krav til uddannelsesplanen kan DA være bekymret for, at den enkelte ikke får nok ud af at deltage i en 10. klasse. I dag tyder det på, at der er elever, der starter på en 10. klasse uden helt at have et behov herfor.

Øget styring

DA støtter, at der samlet set lægges op til en større grad af målstyring af området.

Det er fornuftigt at opstille mål for og måle på, hvor meget folkeskolens elever skal udvikle sig. Der er nødvendigt for at løfte niveauet i folkeskolen og herunder at styrke læringen hos de stærke elever, at der løbende kan følges op på udviklingen. DA skal gøre opmærksom på, at produktivitetskommissionen anbefaler, at der skal være en systematisk offentliggørelse af uddannelsesinstitutionernes resultater, hvis kvaliteten skal løftes.

DA mener, at det er meget relevant, at regeringen, kommunerne og folkeskolerne årligt skal følge op på skolernes resultater og faglige niveau for at sikre, at der konstant er en positiv udvikling. Der bør samtidigt udarbejdes en årlig redegørelse til folketinget om udviklingen i folkeskolen.

Indførelsen af målene og kvalitetsrapporterne bidrager også i en vis udstrækning til en stærkere styring af skolerne, såfremt der bliver fulgt op på og handlet på resultaterne. Såfremt, der er et politisk ønske om at styrke styringen, så svækkes forslaget om kvalitetsrapporterne af følgende:

- Det fremgår af forslaget, at kommunerne kan anvende kvalitetsrapporterne som ledelsesinformation og som grundlag for, f.eks. at udforme resultatkontrakter med skoleledere. Det fremgår således af SFI-rapporten "Ledelse af folkeskolen" fra 2011, at halvdelen af kommunerne ikke har fastlagt mål for skolens faglige niveau. Dette til trods for, at AKF-rapporten "Den højt præsterende skole" (nu KORA) fra 2010 viser, at netop klare mål fra kommunerne er et afgørende karaktertræk ved skoler, der klarer sig godt.
- Det fremgår af forslaget, at skolerne som udgangspunkt kun skal udar-

Side 3

bejde kvalitetsrapporter hvert andet år. Det understreger, at kvalitetsrapporterne næppe kan stå alene som et reelt styringsværktøj og som ledelsesinformation, hvis flere elever fremover skal forlade folkeskolen med bedre resultater. Hvis der er et ønske blandt forligspartierne om, at der årligt skal ske en opfølgning på resultaterne i skolerne og om der er behov for en justering af indsatsen, jf. bemærkningerne til lovforslaget, så kan det undre, at kvalitetsrapporter skal udarbejdes hvert andet år.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Berit Toft Fihl'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Berit Toft Fihl